

Sygn. akt V GC 1617/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Joanna Bury
Protokolant:	sekr. sąd. Paweł Oleszczuk

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2017 r. na rozprawie sprawy

z powództwa J. F. (1)

T. F.

przeciwko M. K.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. orzeka o kosztach procesu według zasady, że powodowie ponoszą koszty procesu w całości, pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.

SSR Joanna Bury

Sygn. akt: V GC 1617/17

UZASADNIENIE

Powodowie J. F. (1) i T. F., prowadzący działalność w ramach firmy (...) J. F. (1) i T. F. w N. wnieśli o zasądzenie od pozwanej M. K. prowadzącej działalność w ramach (...) w O. kwoty 35.363,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 stycznia 2014 roku oraz zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu swojego stanowiska powodowie wskazali, że dochodzona pozwem kwota stanowi wynagrodzenie za wykonanie prac budowlanych w budynku położonym w O. przy ul. (...). Powodowie wykonali te prace na zlecenie pozwanej, pozwana nie spełniła zaś świadczenia wzajemnego.

Pozwana M. K. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazała, że nie zlecała wykonania jakichkolwiek prac powodom. Podała, iż miała zawartą umowę na wykonanie termoizolacji budynku położonego w O. przy ul. (...) z M. F. (1) – synem powodów, któremu następnie zleciła kontynuację prac na sąsiednim budynku przy ul. (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie prowadzą wspólnie działalność gospodarczą w zakresie wykonywania robót budowlanych, związanych z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych.

Pozwana z kolei prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wykonywania robót budowlanych, związanych ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych.

(bezsporne, nadto dowód w postaci wydruku z CEiDG k. 26, k. 27).

Działalność gospodarczą w zakresie wykonywania prac budowlanych prowadzi również M. F. (1) -syn powodów.

(bezsporne)

Pozwana wykonywała na rzecz (...)w O. termomodernizację budynku mieszkalnego w O. przy ul. (...) i ul. (...) w oparciu o umowy z dnia 08 kwietnia 2013r. Za przeprowadzenie tych prac uiszczona została na jej rzecz wynagrodzenie, zaś roboty w budynkach zostały odebrane w listopadzie 2013r.

(bezsporne, nadto dowody: faktura VAT nr (...) k. 120, protokół odbioru robót k. 121, , faktura VAT (...) k. 122, protokół odbioru robót k. 123, protokół konieczności k. 124-125).

Pozwana, w dniu 18.07.2013r. zawarła z M. F. (2), jako podwykonawcą umowę o wykonanie docieplenia budynku mieszkalnego przy ul. (...) w O. wraz z robotami towarzyszącymi termomodernizacji w/w budynku w oparciu o sporządzony przez wykonawcę umowy kosztorys. Umowę w imieniu wykonawcy zawarł powód J. F. (2), który działał jako pełnomocnik syna. Podpisał on umowę imieniem i nazwiskiem M. F. (2). Również w trakcie wykonywania robót, M. F. (2) reprezentował powód oraz J. F. (3). Pełnomocnictwo udzielone przez M. F. obejmowało pełen zakres prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. M. F. (1) nie zajmował się swoim przedsiębiorstwem, wszystkie czynności i decyzje podejmował w tym zakresie podejmował powód. M. F. (2) prowadził handel w sklepie internetowym

(dowód: zeznania M. F. (2) k. 155- 156, k. 975- 976, przesłuchanie powoda k. 978-980)

W trakcie wykonywania przez M. F. (2) robót przy budynku przy ul. (...), pozwana ustaliła z reprezentującym go na budowie powodem, w obecności J. F. (3), że wykonane zostaną również prace na budynku sąsiednim –przy ul. (...). Roboty na tym budynku wykonywane były dotychczas przez pozwaną, ale z uwagi na to, że strony miały ustaloną kolejną wspólną inwestycję – w (...), a do jej rozpoczęcia M. F. (2) nie chciał mieć przestoju, pracownicy M. F. (2) mieli dokończyć rozpoczętą przez pozwaną inwestycję na sąsiednim bloku.

Pozwana z powodem czyniła w tym zakresie ustne ustalenia, przy czym powód nie zastrzegł, że tym razem nie działa jako pełnomocnik M. F. (1), ale zawiera umowę w imieniu własnym. Prace na sąsiednim budynku przy ul. (...) miały być wykonane na identycznych warunkach oraz w oparciu o ten sam kosztorys, jak w umowie z 18 lipca 2013r..

(dowód: pismo pozwanej z 20.02.2014r. k. 4 i k. 83 wraz z dowodem doręczenia k. 84 oraz dowodem nadania k. 85, , pismo pozwanej z 11.02.2014r. k. 12 i k. 77 wraz z dowodem doręczenia k. 78 oraz dowodem nadania k. 79, pismo pozwanej z 06.03.2014r. k. 86 wraz z dowodem doręczenia k. 87-88, pismo M. F. z 14.03.2014r. k. 96, przesłuchanie powoda k. 978-980, przesłuchanie pozwanej k. 164-165, k. 980 -982).

Pozwana ponosiła koszty związane z dostarczeniem na budowę niezbędnych materiałów oraz urządzeń koniecznych do sprawnego wykonywania robót w tym elektronarzędzi, elementów balustrady etc.

(dowód: kalkulacja k. 89-92, faktury k. 93, k. 94, k. 95).

Po zakończeniu na budynku przy ul. (...) zakresu prac ustalonego w umowie z dnia 18.07.2013r., część pracowników i sprzętu M. F. (2), rozpoczęło realizację umowy na budynku ul. (...). Pozostała na budynku przy ul. (...) część ekipy realizowała prace dodatkowe zlecone w terminie późniejszym.

(dowód: zeznania J. F. (3) k. 154-155, k. 976-977 zeznania powoda k. 162-164, k. 978-980).

Po zakończeniu prac na obu budynkach, powód sporządził kosztorys na budowę przy ul. (...) oraz na prace dodatkowe (wykonanie ganków wewnętrznych) na budynku przy ul. (...). Wskazał w nim, że obie te prace trwały przez 24 dni, łącznie wykonywało je 6 osób. Wartość prac wyceniono na 32.744,00 zł netto.

(dowód: rozliczenie prac k. 15-18, zeznania powoda k. 161-163, k. 978-980 zeznania pozwanej k. 164-165, k. 980-982).

Z uwagi na korzyści podatkowe, w zakresie wykonania prac przy ul. (...) i prac dodatkowych przy ul. (...), fakturę VAT na te prace wystawili powodowie, a nie M. F. (2). Faktura VAT opiewała ona na kwotę 35.363,52 zł brutto (32.744,00 zł netto). Faktura VAT nie została doręczona pozwanej. Powodowie w dniu 10.02.2014r. skierowali do pozwanej wezwanie do zapłaty wskazanej kwoty.

(dowód: faktura Vat nr (...) k. 14, wezwanie do zapłaty z 10.02.2014r. k. 104 wraz z kopertą k. 105, zeznania powoda k. 161-163, k. 978-980 zeznania pozwanej k. 164-165, k. 980-982).

Pozwana nie zgodziła się na zmianę strony umowy i niezwłocznie po wezwaniu do zapłaty, pismem z dnia 11 lutego 2014r. pozwana wskazała, że nie posiada faktury VAT nr (...) oraz nigdy nie zawierała z powodami umowy na prace budowlane. Następnie pismem z dnia 18 lutego 2014r. poinformowała ona powodów, iż nie będzie z nimi prowadziła jakiegokolwiek korespondencji na temat wskazanych prac, albowiem nie łączy jej z nimi żaden stosunek prawny.

(dowód: pismo pozwanej z 18.02.2014r. k. 6 i k. 80 wraz z dowodem doręczenia k. 81, oraz dowodem nadania k. 92, pismo pozwanej z 11.02.2014r. k. 13 i k. 74 wraz z dowodem doręczenia k. 75 oraz dowodem nadania k. 76)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu ze względu na brak legitymacji czynnej powodów. Powodowie nie wykazali bowiem, aby byli stroną ustnej umowy z pozwaną i w związku z tym, aby przysługiwało im wobec pozwanej roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane na budynku przy ul. (...) i za prace dodatkowe na budynku przy ul. (...) (ganki wewnętrzne).

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o bezsporne twierdzenia stron, dokumenty przedłożone przez strony na potrzeby niniejszego postępowania, które co do zasady nie były kwestionowane przez strony w zakresie ich autentyczności, jak również oparł się o zeznania przesłuchanych w sprawie świadków – M. F. (1) i J. F. (4) oraz zeznania stron.

Najistotniejsze w tym zakresie okoliczności sąd ustalił na podstawie zbieżnych zeznań stron. Zarówno z zeznań powoda bowiem jak i pozwanej wynika, że powód reprezentował M. F. (2) przy zawieraniu umowy z dnia 18.07.2013r. W zakresie działalności gospodarczej M. F. (2) związanej z budownictwem, w zasadzie wszystkie decyzje i czynności w odniesieniu do przedsiębiorstwa (...) podejmował powód. Powód podpisał również przedmiotową umowę imieniem i nazwiskiem M. F. (1). Również w trakcie prac na budowie, ich wykonywaniem zarządzał powód.

W związku z powyższym, skoro z twierdzeń powoda na rozprawie w dniu 06.09.2017r. oraz zeznań powoda i potwierdzających je zeznań pozwanej wynika, że pozwana ustalała z powodem, że ta sama ekipa wykona prace na sąsiednim bloku, aby zminimalizować przestój pomiędzy podwykonawstwem M. F. (2) na O. a inwestycją w Jedwabnie, a powód nie informował pozwanej, iż na O. 7 umowę zawiera w imieniu własnym a nie w imieniu M. F. (1), to uznać należy, iż również tym razem powód zawierał umowę jako pełnomocnik M. F. (1). W ten sposób bowiem pozwana mogła rozumieć oświadczenie woli powoda w zakresie kontynuacji prac na budynku przy ul. (...).

Zgodnie bowiem z art. 65k.c., oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

Sąd orzekający miał również na względzie wykładnię wskazanego uregulowania przyjmowaną w judykaturze, a sprowadzającą się do tego, że w przypadku wykładni umów nie należy poprzestawać jedynie na ich treści wyrażonej w dokumencie, ale trzeba również uwzględnić tzw. kontekst sytuacyjny, czyli np. przyczyny zawarcia umowy, jak strony wykonywały umowę oraz jaki był jej cel. Cel umowy to taki stan rzeczy, który ma być zrealizowany w następstwie wykonania uprawnień i obowiązków wynikających z dokonanej czynności prawnej. Należy przyjmować, że strony zawierające umowę działają racjonalnie, a więc przyjmują na siebie tylko takie zobowiązania, które są niezbędne do osiągnięcia ich celów i dążą do uzyskania takich praw, które najpełniej pozwolą te cele zrealizować. W konsekwencji, jeżeli jedna strona miała określony cel w danej umowie (lub chociażby w zastrzeżeniu danego postanowienia) a druga o tym wiedziała, to cel tej strony będzie rozstrzygający przy wykładni treści tej umowy (postanowienia umownego) wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 09.06.2017r., I ACA 489/16, Lex 2317738).

Jeżeli okaże się, że strony nie przyjmowały tego samego znaczenia oświadczenia woli konieczne jest przejście do wykładni obiektywnej, tj. ustalenia właściwego sensu oświadczenia woli na podstawie przypisania normatywnego, czyli tak jak adresat oświadczenia woli rozumiał lub powinien je rozumieć. Decydujący jest tu więc punkt widzenia odbiorcy oświadczenia, dokonującego z należyłą starannością wykładni zmierzającej do odtworzenia treści myślowych składającego oświadczenie (wyrok SN z dnia 31.05.2017r., V CSK 433/16).

Uzasadnione jest więc przyjęcie przez pozwaną w okolicznościach sprawy, że powód zawiera umowę w imieniu M. F. (2), co jest kontynuacją poprzednio zawartej umowy na sąsiedni blok. W ocenie sądu, taki był również cel i sens oświadczenia woli powoda składanego przy zawieraniu umowy.

Potwierdzeniem tej okoliczności są zeznania powoda, z których wynika, iż dopiero przy wystawianiu faktury VAT za przedmiotowe prace, korzystniejsze podatkowo okazało się wskazanie w niej jako wykonawcy – powoda a nie M. F. (1). Stąd jako wystawcy faktury VAT zostali wskazani powodowie a nie jak dotychczas M. F. (1).

O powyższym świadczy również okoliczność, iż powód dokonał rozliczenia prac za O. 7 łącznie z rozliczeniem prac dodatkowych na budynku przy ul. (...) (ganków wewnętrznych), co wskazuje na to, iż powód uznawał, że wskazane prace wykonał jeden podmiot. Skoro natomiast bezspornie stroną umowy na wykonanie prac przy ul. (...) był M. F. (2), to zgodnie z postanowieniami tej umowy i z protokołem konieczności, prace dodatkowe na tym budynku mogły być wykonane wyłącznie przez tego samego wykonawcę. Również więc wskazana okoliczność związana z kwalifikowaniem przez powoda prac dodatkowych na budynku przy ul. (...) i prac na budynku przy ul. (...) jako wykonanych przez tego samego wykonawcę, który wykonywał umowę z 18.07.2013r., świadczy o tym, że umowa na budynek przy ul. (...) zawarta była zgodnie przez pozwaną z M. F. (1) reprezentowanym przez powoda.

Ponadto, z zeznań stron oraz zeznań świadków wynika, że prace na obu budynkach wykonywało to samo przedsiębiorstwo rozumiane jako zorganizowany zespół ludzi i sprzętu. Powód, pomimo, że początkowo zaprzeczał powyższemu, to nie przedstawił umów o pracę z nowymi pracownikami, a na rozprawie w dniu 06.09.2017r. potwierdził, iż na budowie przy ul. (...) doszło tylko kilku nowych pracowników, których zatrudniono na podstawie umowy o dzieło.

W ocenie sądu nie zmienia to jednak okoliczności, że na obu budynkach pracowała ta sama ekipa kierowana przez powoda i na tym samym sprzęcie. Jak wynika bowiem ze wskazanych wyżej okoliczności, zarówno powodowie jak i M. F. (1) prowadzili swoją działalność gospodarczą w oparciu o to samo przedsiębiorstwo (ludzi i sprzęt), którym kierował powód w imieniu własnym lub w imieniu M. F. (1), w zależności od tego, co było bardziej opłacalne podatkowo.

Ponieważ umowa na wykonanie prac na budynku przy ul. (...) była kontynuacją współpracy stron przy budynku przy ul. (...), zmiana strony umowy z M. F. (1) na powodów byłaby skuteczna tylko wtedy, gdyby powód poinformował o tym pozwaną i gdyby pozwana wyraziła na to zgodę. Takich twierdzeń nie przedstawił nawet sam powód, a wręcz

przeciwnie, w trakcie przesłuchania zeznał, iż nie informował o tym pozwanej, kontynuował tymi samymi ludźmi i sprzętem prace przy budynku na ul. (...), a dopiero fakturę VAT wystawił na powodów, aby była to transakcja korzystna podatkowo.

Takiego sposobu postępowania nie sposób usankcjonować i uznać, iż fakt wystawienia faktury VAT na powoda jest zmianą strony umowy, bez zgody pozwanej. Pozwana przy tym, bezzwłocznie po otrzymaniu wezwania do zapłaty od powodów, zanegowała, aby zawierała z nimi jakąkolwiek umowę. Powyższe również świadczy o tym, że pozwana nie wyrażała zgody na zmianę umowy zawartej z M. F. (1) i nie zaakceptowała zmiany również ex post poprzez przyjęcie faktury VAT i wezwania do zapłaty. Wręcz przeciwnie, pozwana próbowała kilkakrotnie spotkać się z M. F. (1) celem dokonania odbioru prac i rozliczenia. Powodowie nie wykazali natomiast, aby doręczyli pozwanej sporną fakturę VAT.

Nie zmienia tej oceny przy tym okoliczność, iż przy kolejnej inwestycji – w Jedwabnie, pozwana opłacała faktury VAT wystawione przez powodów pomimo tego, że stroną umowy był M. F. (2). Współpraca stron w Jedwabnie miała miejsce już po zakończeniu umowy przy ul. (...) więc powodowie nie mogą przekładać tej akceptacji na wcześniejsze okoliczności i wykazywać tym argumentem, że pozwana znała i akceptowała praktyki powodów odnośnie dowolnego wystawiania faktur VAT.

Sąd nie dał wiary w części zeznaniom świadka M. F. (2) albowiem w niektórych kwestiach nie znajdują one żadnego potwierdzenia w zebranych w sprawie materiale dowodowym, zwłaszcza w kwestiach dotyczących rozdzielania prowadzenia prac w tych budynkach na prowadzoną przez niego działalność gospodarczą co do budynku nr (...) oraz działalność jego rodziców, co do budynku nr (...). W kwestiach tych, sam powód wprost wskazywał, że wykonywane były tożsame prace na obu budynkach, wykorzystywano przy nich jedno rusztowanie, które następnie zostało przewiezione na inwestycję w (...). Sąd zwrócił również uwagę, iż w toku ostatniego przesłuchania na rozprawie w dniu 30.10.2017r. świadek sam nie potrafił precyzyjnie określić, którą umowę miał zawierać w ramach swojego przedsiębiorstwa.

Również z dużą ostrożnością Sąd podchodził do zeznań J. F. (3), który w swoich relacjach również nie uniknął nieścisłości. Z jednej strony wskazuje, iż nic nie wie o umowach oraz o czynionych tam ustaleniach, a następnie kategorycznie wskazuje, które prace na którym budynku miał wykonywać jego brat M., a które ojciec. Co więcej wskazuje te budynki odmiennie aniżeli twierdzenia pozwu, co dodatkowo budzi wątpliwości Sądu co do wiarygodności jego zeznań.

Nie można pominąć przy ocenie zeznań powoda oraz jego synów J. i M. F. (2) faktu, iż byli oni w poważnym stopniu zainteresowani pozytywnym dla powodów rozstrzygnięciem w niniejszej sprawie. Fakt rodzinnych więzów jest również o tyle istotny, iż czyni niewiarygodnym twierdzenia o braku wiedzy J. F. (3) na temat relacji w zakresie działalności gospodarczych pomiędzy członkami rodziny, zwłaszcza w sytuacji, gdy miał być on istotną osobą na tej budowie, przez pracowników wykonujących remont elewacji nazywany był majstrem.

Sąd w całości dał wiarę przedstawionemu przez pozwaną przebiegowi negocjacji w zakresie zlecenia wykonania modernizacji budynków, albowiem są one spójne oraz korelujące z zeznaniami innych osób, przesłuchanych w niniejszej sprawie, a obecnych przez cały okres trwania budowy. Zeznania te znajdują również podstawę do tego, aby dać im wiarę z logicznego punktu widzenia. Skoro powód nie poinformował pozwanej o tym, że umowę na wykonanie prac w budynku przy ul. (...) zawiera w imieniu prowadzonej przez siebie oraz swoją małżonkę działalności gospodarczej, o istnieniu której pozwana nie wiedziała, a przynajmniej brak jest w tym zakresie dowodu na posiadanie przez nią takich informacji, to zasadne jest przyjęcie, że wykonawcą zlecenia miał być wedle jej wiedzy i przekonania M. F. (2) a nie J. F. (1). Dodatkowo warto odnieść się do tego, że pozwana wszelkie roszczenia związane z naprawieniem szkody w remontowanych budynkach kierowała bezpośrednio do M. F. (2).

Sąd pominął przy tym dowód z cesji wierzytelności przedłożonej przez pełnomocnika powodów na ostatniej rozprawie na podstawie art. 207 § 6 k.p.c. Złożony dokument stanowiłby jednocześnie zmianę podstawy faktycznej powództwa niedopuszczalną już po przeprowadzeniu postępowania dowodowego na wszystkie okoliczności związane z zawarciem i wykonywaniem przez powodów prac. Przeniesienie własności wierzytelności z M. F. (1) na powodów wymagałoby

przeprowadzenia kolejnego postępowania dowodowego na zupełnie inne okoliczności, a związane z przysługiwaniem wiarytelności M. F. (2) i oceny skuteczności jej przelewu na powodów. Dlatego dowód ten został uznany przez sąd za spóźniony i pominięty.

Z uwagi na ustalenie braku legitymacji strony powodowej do występowania w niniejszej sprawie, Sąd uznał za niecelową ocenę dowodu z opinii biegłego odnośnie faktycznych kosztów robót wykonanych w ramach termomodernizacji budynku przy ul. (...) oraz zeznań świadków zeznających na okoliczności inne niż ustalenie stron przedmiotowej umowy, jako nie mających znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Mając na uwadze wszystkie okoliczności, Sąd na podstawie art. 647 k.c. w zw. z art. 6 k.c., Sąd powództwo oddalił w całości.

O kosztach rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., na zasadzie pełnej odpowiedzialności strony przegrywającej, zasądzając te koszty od powodów na rzecz pozwanego, pozostawiając szczegółowe wyliczenie tych kosztów referendarzowi sądowemu (art. 108 § 1 k.p.c.).